

Från designlabb och innovation till sociala rörelser, föreställningsförmåga och resiliens.

PER-ANDERS HILLGREN

K3/MÖTESPLATS FÖR SOCIAL INNOVATION

socialinnovation.se | facebook.com/socialinn | [@MSISweden](https://twitter.com/MSISweden)

Design som kunskapande

Att lära genom att aktivt utforska osäkra situationer och problem.
(John Dewey & Donald Schön)

Hur kan situationen och problemet ramas in?
Skapa en dialog med situationen – situationen talar tillbaka.
Reflektion-i-handling, reflektion över reflektion-i-handling.
Alla praktiker är designers (Schön 1987)

Många kan bli provocerade av hur designers till synes lättvindigt
skapar lösningsförslag på problem.
Men designers använder tillfälliga lösningsförslag som ett sätt att
utforska och lära mer om problem.

Elaka problem (Wicked problems) är unika, kan aldrig lösas helt, kan
inte delas upp. (Rittel and Webber 1973)
Undvika ”paralysis of analysis”

Att lära av och med brukare/partners/målgrupp

Etnografi:

Hur skapar brukare mening i vardagen?

Hur förstår de problem och lösningar?

Vilka kategorier ger mening för dem?

Idealt beteende v.s. Beteende i praktiken.

Tyst och oartikulerad kunskap.

Co-design:

Skapa förtroende, ge dem möjlighet att medskap., vilken förförståelse har respektive part? Vilka olika agendor och frågeställningar finns? Things –to-think with.

Småskaliga experiment. Vilken är den viktigaste aspekten att undersöka? Vilken minsta insats (enklaste experiment) ger svar på flest/viktigaste frågor?

Design som kunskapande i vardagen

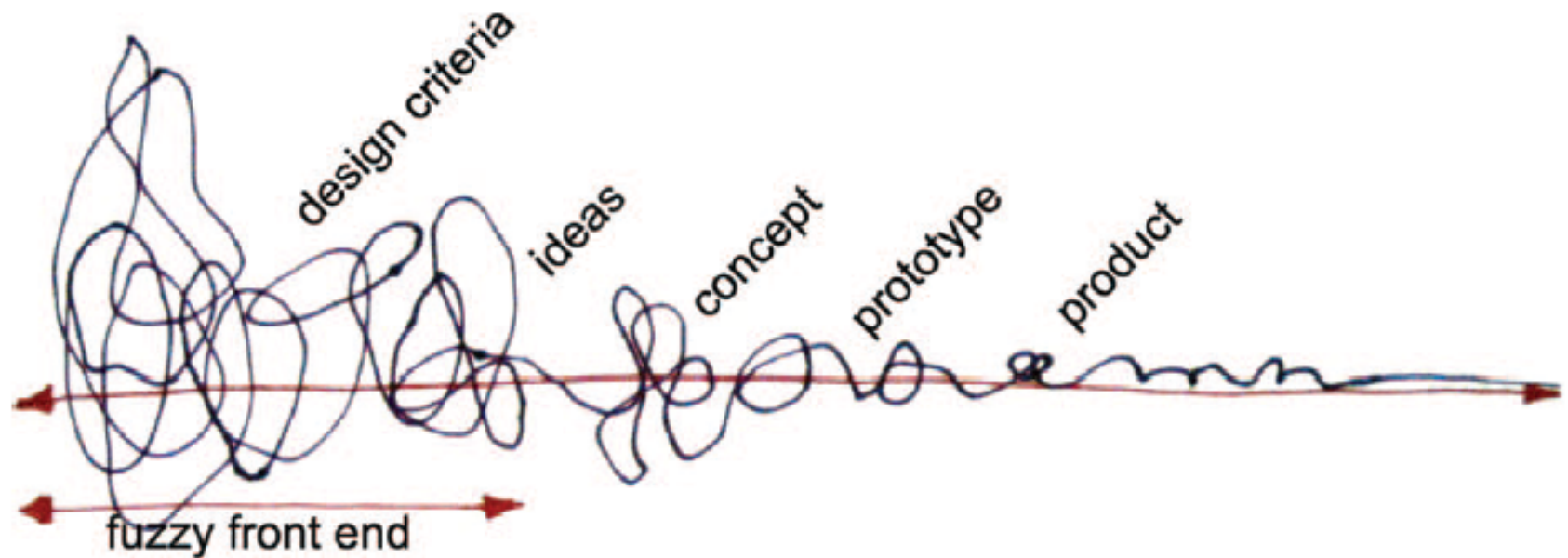
Hur kan bibliotekspersonal kontinuerligt arbeta med förändringsarbete och initiera samverkansprojekt?

”Att skapa en kultur av experimenterande. Min kollega kan göra, då kan jag också, att man tillåts testa. Det är en bemäktigande känsla att uppfinna något. Nu finns det en större trygghet i den här osäkerheten. Man vågar testa för att man fått för sig att det är okey. Viktigt att synliggöra vad poängerna med det fria utrymmet är! Oron över vagheten. man är ute på hal is och måste kunna motivera det man gör!

Det mest givande är inspirationen och känslan att vi kan testa. Kommunicera designprocessen.... (det hinner man inte på APT)... Arbetet känns mer meningsfullt om man känner att man kan utveckla sig.”

Fuzzy Front End! Tydliggöra otydligheten och bejaka den!

Design som kunskapande i vardagen

Fuzzy Front End! Tydliggöra otydligheten och bejaka den!

Design som kunskapande i vardagen

Hur kan bibliotekspersonal kontinuerligt arbeta med förändringsarbete och initiera samverkansprojekt?

”Man har investerat mycket av sin kreativitet. Sen kanske det inte kom folk, då blir det tungt. En intressant sak i (vardagsinnovation) är att inte framstå som en dålig människa. Det finns en stor prestige i vad man kan och en osäkerhet. Man är ganska själv i en vardagsinnovation, hitta bollplank är viktigt!

*Inte personlig kritik, utan saklig! En samtals-ordning! **konstruktiv kritik**. Ett arbetsklimat som ska till! Var läggs skulden vid ett misslyckande? Behöver det läggas en skuld?*

*Chefer: viktigt att få in det här i den löpande verksamheten, närma sig vardagliga frågor med andra metoder. Ge tid och mandat, men också **hitta en styrka i bibliotekslagen** som kan ge ramar och ge en känsla av vad man håller på med. **Kultur där man vågar testa, där man inte heller måste göra rätt och perfekt.***

*Vissa saker **behöver ta tid och arbetas in; uthålligheten!**”*

Design som kunskapande i vardagen

Knäckfråga?

”Hur sprider vi idén om en kontinuerlig utvecklingsprocess inom organisationen?

Hur håller vi lågan uppe? Kan vi hålla det lustfyllt hela vägen utan att tappa fart?

*Starta i det lilla, **Små små interventioner varje dag***

***Att suga in folk i det praktiska arbetet**, istället för att skicka ut mail.*

*Designprocess är svårare att **sälja in genom** ett dokument, lättare genom en **process**.*

***Inte bara prata om succé case och resultat. Vad folk inte vet är förarbetet (vägen dit)**, det är det vi borde prata om.*

*Många förväntar sig resultat, chefer och andra. Vi har stöd, men väldigt olika bilder. Hennes idé är mer den konventionella synen på **maker space**.*

Vad förväntar sig chefer att resultatet ska docka in i?”

Design som kunskapande i vardagen

Knäckfråga?

Låna ut verktyg? Onekligen relevant utifrån sharing economy!

Men: "Yrkesroll ifrågasätts, vi läste om det i tidningen. Facket har stoppat det."

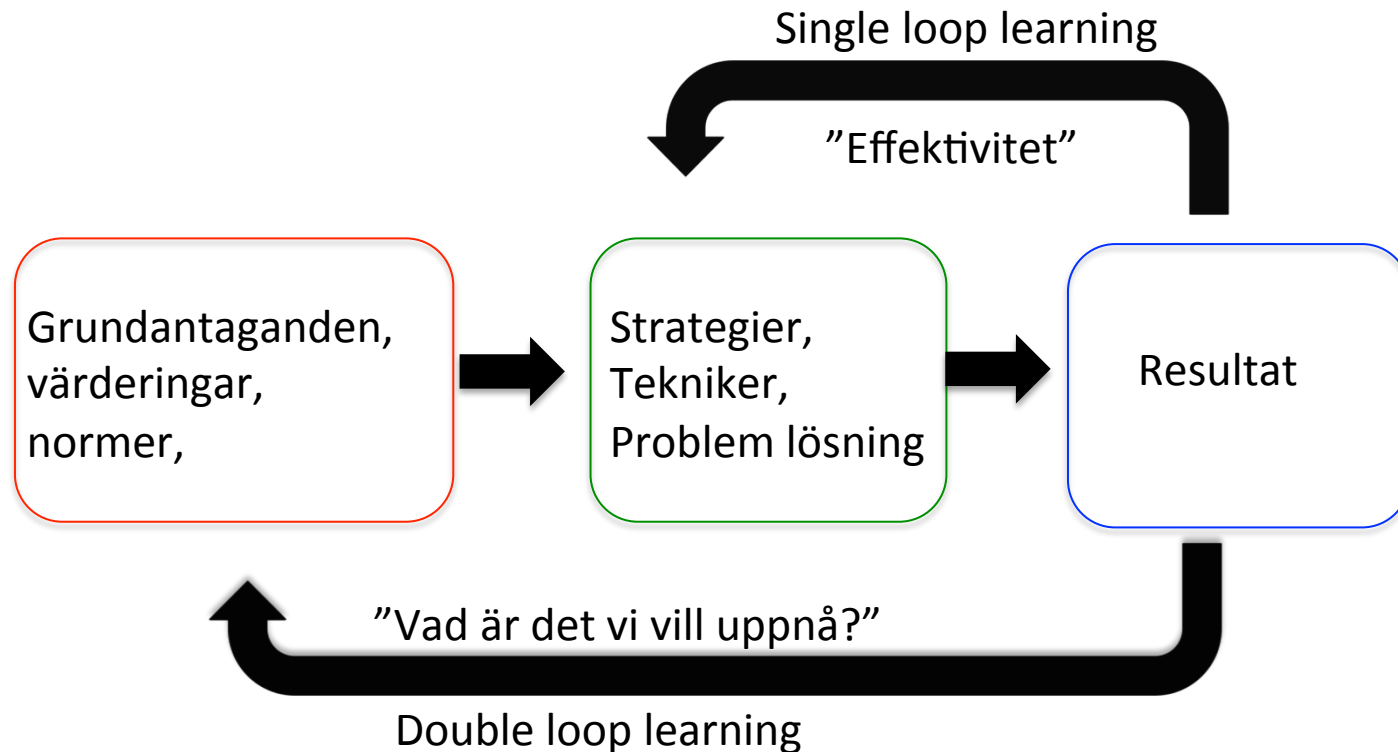
Vi hade mycket diskussioner om detta, det var positivt, det blev en katalysator. Besökaren ser på det på sitt sätt. Bibliotekarien ser det på ett annat. Verktögen var begripliga, de stod i magasinet, kan funka som katalysator för att driva dessa diskussioner."

Tradition och transcendens!

(Ehn 1996, Heidegger)

Double loop learning

Double loop learning och defensiva rutiner

Få organisationer främjar Double loop learning
Defensiva rutiner gör många frågor odiskutabla.
Skydda individer och/eller organisationen från hot eller
förödmjukelse/förlägenhet

Defensiva rutiner bygger på följande logik:

1. Skapa inkonsekventa meddelanden
2. Agera som om meddelandet inte är inkonsekvent
3. Gör det inkonsekventa i meddelandet odiskutabelt.
4. Gör det odiskutabelt att diskutera att något är odiskutabelt.

Vi förväntar oss att alla är innovativa och riskorienterade.... Självkklart förväntar vi oss också att ni undviker problemsituationer. S 100

Experiolabb

Många spännande och relevanta möjligheter till förändring!

Designkapacitet byggs inte bara av att prova designmetoder och verktyg. Viktigt att förstå mer om hur och varför design är relevant samt att integrera design bland andra arbetssätt (ömsesidigt lärande och respekt).

Designkultur ska helst genomsyra hela organisationen.

Lätt att fastna i ett lösningsfokus. Behöver ha mandat för lärande.

Måste hela tiden hålla liv i frågan om ägarskap. (Inte tappa bort det)

Boundary spanners/Gränsöverskridare - personer som arbetat i olika Miljöer med en bred kompetens är viktiga.
(Lisa Malmberg 2016)

UK policy lab

Stor skillnad mellan design och traditionell policy making.

Policy maker kulturen präglas av att uttrycka smarthet, snabbtänkthet och en förmåga att agera beslutsamt.

Hierarkiskt uppåtriktat förhållningsätt där information konstant filtreras.

Helt olika sätt att generera kunskap och beslutsunderlag.

Även om etnografi kan visa på medborgares verkliga behov så är det inte erkänt som ett sätt att inhämta kunskap. Kvantitativt förhållningssätt.

Det som anses som skicklig "policy making" är att undanröja mångtydighet och visa på exakthet. Förväntas komma upp med lösningar mycket snabbt.

"As it emerges in these interviews, intelligence appears to be understood as individual brilliance, as the capacity of one person's brain – as opposed to embodied, contextual, situated, or social intelligence."

(Bailey & Lloyd 2016)

UK policy lab

“you have to be very careful when you say to a Minister ‘none of these things have worked before, we don’t really know exactly what to do now, and we’ll have to bring in other people to help us find a solution.’ Because as an official you want to be able to give options and show that you know what you’re doing. And actually being able to say ‘we’re in a space where there’s a lot of ambiguity, and we’re going to dwell in that ambiguity, and I want you to give me time to do that.’ That’s quite tricky.”

“One interviewee gave an account of a meeting where she had a very brief opportunity to make the case for a particular course of action to her seniors – not enough time in her view to be able to communicate sufficient information – and a questionable (in her view) decision was subsequently made. The format and structure of the meeting dictated the nature of the policy decision, rather than the other way around.”

(Bailey & Lloyd 2016)

Olika sätt att ta ansvar

Balans och dynamik mellan:

1. Institution, linjeorganisation (etablerade stabila strukturer och avgränsade tydliga ansvarsområden).
2. Situerat och lokalt förändringsarbete (prövande, experimenterande, faciliterande, på tvärs av ansvarsområden)

Två olika sätt att ta ansvar som kompletterar varandra.
Två olika sätt att bygga evidens.

Hur kan och bör relationen mellan dessa se ut?

Design fiction/Speculative design

Design speculations can act as a catalyst for collectively redefining our relationship to reality.

Their fictional nature requires viewers to suspend their disbelief and allow their imaginations to wander, to momentarily forget how things are now, and wonder about how things could be.

futures are not a destination or something to be strived for but a medium to aid imaginative thought—to speculate with.

We believe that by speculating more, at all levels of society, and exploring alternative scenarios, reality will become more malleable and, although the future cannot be predicted, we can help set in place today factors that will increase the probability of more desirable futures happening. (Dunne & Raby 2013)

Design fiction/Speculative design

”what if....!?”

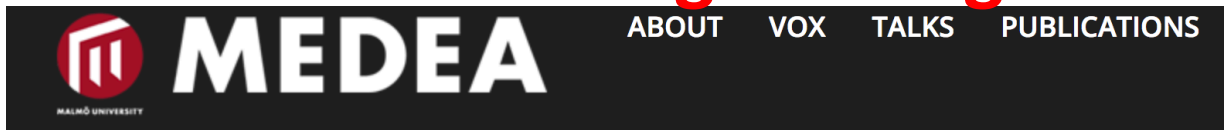
Ett fiktivt (ofta osannolikt) ”Tänk om...”?
Att ”mjuka upp” och göra ”verkligheten” mer formbar!

Network for Collaborative Future Making

Det blir allt **svårare** att **föreställa sig** och **skapa alternativa hållbara framtider!**

Spänning mellan **demokrati - hållbarhet**
Dominanta världsbilder och perspektiv överskuggar alternativ
Stigberoende, investeringar och **normer** som tas för givna samt mentala
ramar/metaforer begränsar förändringsutrymmet

Kritisk föreställningsförmåga!

**Researcher network:
Collaborative Future
Making**

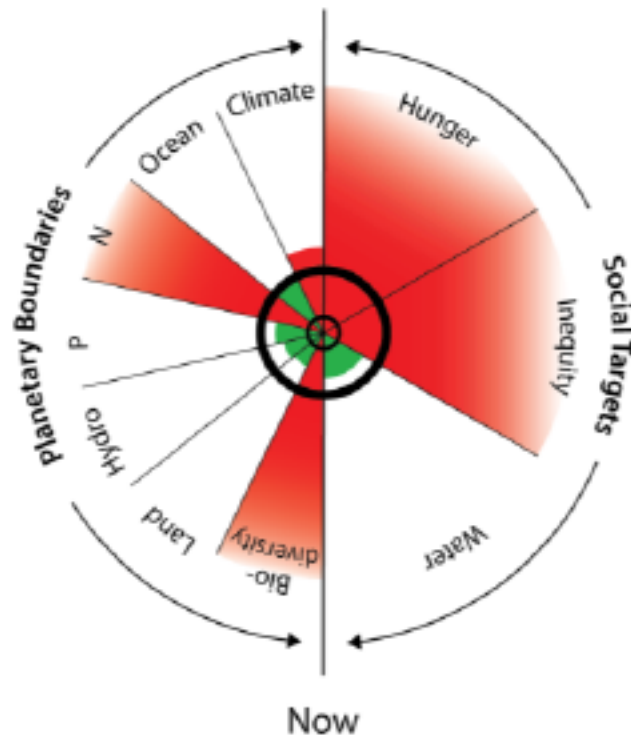
Medea |

▶ Thinking Abo

▶ Even self-driv

Varför stärka vår föreställningsförmåga?

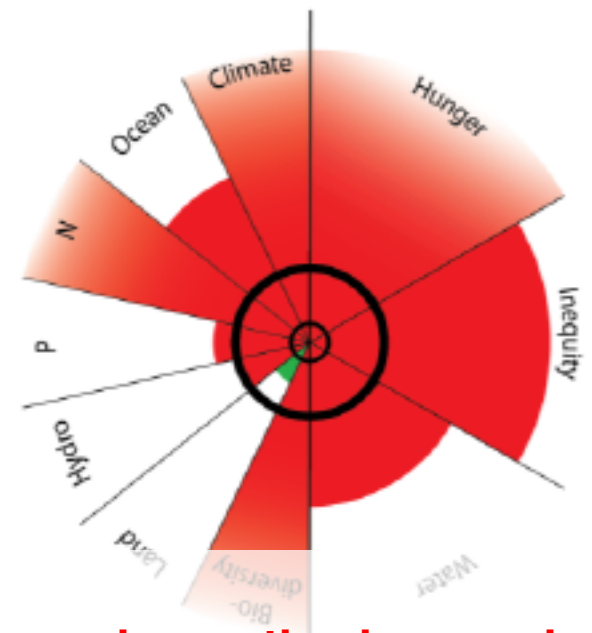
Planetens gränser!

Great Transition

Re-assessment of lifestyle, values, and human well-being.

Conventional Development

Planetary boundaries

Gerst, Raskin and Rockström 2014, 127)

Hegemony:
technology-focused narrative imposed onto
marginal changes in culture and values.

Varför stärka vår föreställningsförmåga?

Historiens slut (Fukuyama 1992).

Inte historien, utan vår förmåga att föreställa oss historisk förändring som kommit till ett slut (Unger 1987; Harvey 2000; Kiersy 2013).

The need, then, is for **heterogeneity and variation**. It is about following Lewis Carroll's queen and cultivating and playing with the capacity to think six impossible things before breakfast. And, as a part of this, it **is about creating metaphors and images for what is impossible or barely possible, unthinkable or almost unthinkable. Slippery, indistinct, elusive, complex, diffuse, messy, textured, vague, unspecific, confused, disordered, emotional, painful, pleasurable, hopeful, horrific, lost, redeemed, visionary, angelic, demonic, mundane, intuitive, sliding and unpredictable,** (Law 2004).

Staying with the trouble

**“It matters what thoughts think thoughts.
It matters what knowledge know knowledges.
It matters what relations relate relations.
It matters what worlds world worlds.
It matters what stories tell stories.”
(Donna Haraway 2016)**

Vi är extremt fastlåsta i så många saker! I kedjor av tidigare tankar, tidigare kunskap, relationer, världsbilder, berättelser

Ramar (Frames)

Frames are mental structures that shape the way we see the world. As a result, they shape the goals we seek, the plans we make, the way we act, and what counts as a good or bad outcome of our actions. In politics our frames shape our social policies and the institutions we form to carry out policies. To change our frames is to change all of this. Reframing is social change. You can't see or hear frames. They are part of what cognitive scientists call the "cognitive unconscious"-structures (Lakoff 2004)

Infrastrukturering/Double Binds

Varför är förändringsarbete och kommunikation så svårt?

Double Binds: olika logiska nivåer.
Vad som ger mening på en nivå ger inte mening på en annan eller står i konflikt med varandra (Gregory Bateson 1972)

3. Mellan tankeskolor/
ramar/världsbilder

2. Mellan kontexter

1. Praktisk nivå

Kommunikationssammanbrott och olika nivåer av infrastrukturering.
(Susan Leigh Star 1996)

Två inramningar av förändringsarbete

Management - planning, control, strategy development, common visions and agreements

and/or

Complexity - ongoing active participation in the exploration of difference and diversity in organisations or communities
(Chris Mowles, 2011)

Framgångsrika utvecklingsprojekt kräver tydliga, fasta, preciserade och gemensamma mål!

De bör ha tydliga avgränsningar!

De är välplanerade!

(Jesper Blomberg 2003)

Två inramningar av förändringsarbete

Management - planning, control, strategy development, common visions and agreements

and/or

Complexity - ongoing active participation in the exploration of difference and diversity in organisations or communities
(Chris Mowles, 2011)

Framgångsrika utvecklingsprojekt kräver tydliga, fasta, preciserade och gemensamma mål!

MYT!

De bör ha tydliga avgränsningar!

De är välplanerade!

(Jesper Blomberg 2003)

De välplanerade projekten är

ofta de som lyckats sämst!

(trots att handböcker ofta

hävdar motsatsen)

(Jesper Blomberg 2003)

Olika slags rationalitet!

Vi måste börja förstå och erkänna att **det finns olika slags rationaliteter**. Grundade i olika sammanhang. (Helen Verran 1998)

Hur kan vi förstå land/mark?

(1) Västerländska pastoralister: **koordinater, tydliga fakta, kvantifiering och övervakning**

(2) Aborigines: De skapades tillsammans med landet. **Marken äger dem lika mycket som de äger marken.**

Marken **får sin mening och tillhörighet genom interaktion och relation** mellan platser. Berättelser och **metaforer skapas, förhandlas och omskapas** ständigt för att främja nya kategorier och en ny förståelse av landet.

I slutet av dagen har de en metafor som enar dem.

Aborigines har en **rik repertoar av olika metaforer** som hjälper dem att ständigt föreställa sig hur världen skulle kunna vara.

Olika slags rationalitet!

Hur kan vi förstå tid?

Samer och drivgarnsfiske

(1) Klocktid (Statligt reglerat fiske 4 dagar/år) v.s (2) Situerad reglering

*“Nils Henrik knows about water levels in his part of Deatnu. He knows about the **significance of the time of day, the moment in the seasons, the way they have unfolded, the predispositions of the many kinds of salmon, the activities of others on the river, the temperature, sun or cloud, wind, and the rain or snow. All are on the move, and all have to be handled together.** Moment by moment, when you are out in the boat with the net in your hand. But also when you are thinking about whether or not to go fishing, or where.*

*...**a fluid logic** with its responsive opportunityseizing temporalities is **colliding with the bounded clock time** embedded in the state and its regulations. (Joks & Law 2017)*

Olika slags rationalitet!

Hur kan vi förstå tid?

“The rules stop you fishing when the conditions are right. Or they stop you fishing in another section of the river even though conditions are right there but not in your own. Or the rules allow you to fish but there is no point in doing so, or you can’t because there is no one to fish with, the water is too low or high, or there are too many tourists.

the world of the rules is ignorant of the fluidities of the world of fishing and their relational contingencies. It enacts another kind of reality, a partitioned space-time container, a one-world world.

With fishing limited to four days a year it will become nearly impossible for young people to learn the art of driftnet fishing. Indeed, perhaps it already is. A fluid set of reals, a tradition, its knowledges, and a whole way of living will all have disappeared.” (Joks & Law 2017)

FutureGov 2030+

How to design the future of government?

[HOME](#) » [UNCATEGORIZED](#) » [HOW TO DESIGN THE FUTURE OF GOVERNMENT?](#)

EU Policy Lab collaborates with six top design schools

How might the relationships between citizens and government transform by 2030 and beyond? What does this mean for the role, structure and tasks of the government? The Future of Government 2030+ project ran **citizen workshops** to discuss future expectations of citizens and their relationship to the government.

Lara Salinas, UAL and
Public Collaboration Lab

Stefano Maffei, School of Design
Politecnico di Milano (t.b.c.)

ELISAVA

Arianna Mazzeo,
Elisava Barcelona Design School

Per Anders Hillgren, Malmö University
"Alternative Future Making"

Monika Rosinska, School of Form,
SWPS University

Sabine Junginger, HSLU

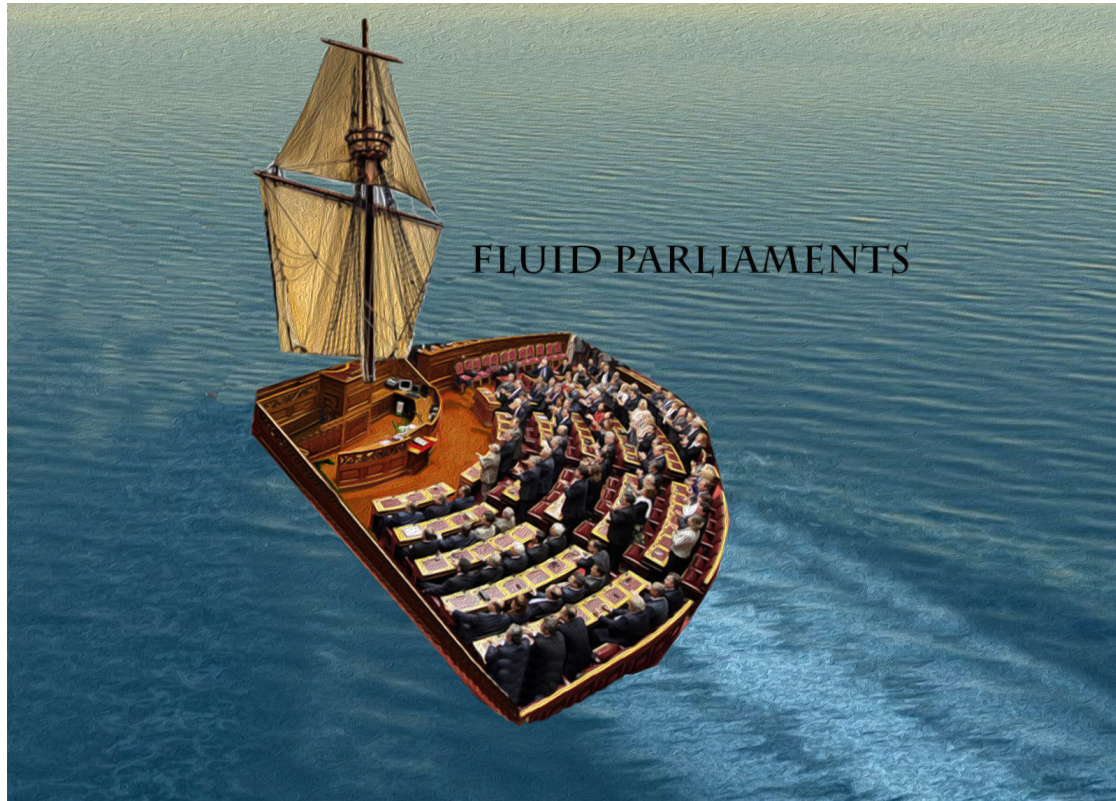

Kontrafaktiska världar

*"The Ancient Greek philosopher **Heraclitus** is worshipped in the early Church for his insistence that ever-present **change is the fundamental essence of the universe** (captured in his famous saying, "No man ever steps in the same river twice") and becomes the dominant thinker associated with monotheism. Consequently, since early times, scholars – and now all schoolchildren – have been brought up to understand that impermanence is to be trusted and hoped for and **that 'becoming' is more true than being. Rituals and performances all celebrate flux; even the language is geared towards verbs. Change is seen as the one constant, along with the cycle of life and death.**"*

"Samerna har större inflytande på det svenska samhället. Animism är en naturlig och självklar del av vardagen."

Scenarier

Flytande parlament

Processorienterade parlament som samlar engagerade medborgare och experter runt specifika frågor

Scenarier

Naturens Parlament

(en flod på Nya Zeeland har redan idag fått status som en juridisk person)

Nytt socialt kontrakt
Demokratiplikt istället för värnplikt

Andra sätt att skapa framtider

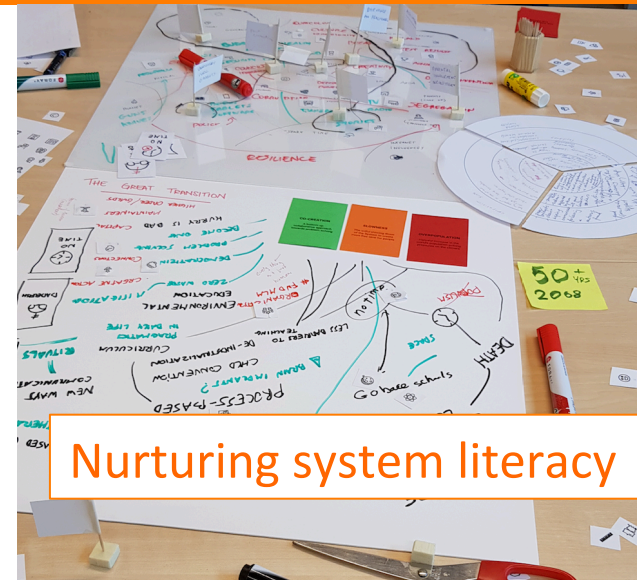

Role play and immersion

Project and Presentation Highlight

Ageing Innovation Lab @ SES, Hong Kong, China

Introduced by Make A Difference (MaD), Yanki was invited to design and moderate a four-hour

Nurturing system literacy

Will Doherty, Lenard George Swamy,
Alexandr Ruiz

Jip Asveld, Marilyn Lougas,
Sabra Razavi Emadi

"What if Malmö.....?" FB-grupp "Nurturing imaginative capacity"

Att bygga resiliens

Varför är kollaborativt framtidsskapande viktigt?

Resiliens – förmågan att studsa tillbaka eller **studsas framåt** (Manyena 2011) mot en bättre framtid genom att motstå, anpassa eller **transformera sig i relation till osäkra, oförväntade, komplexa händelser och överraskningar** (Yabes and Goldstein 2015).

Redundans och variation! (Manzini 2013)

Reservoarer av alternativa tänkbara vägar framåt (Westley et al. 2012)

Individuell, organisatorisk och samhällelig resiliens i vardagen!

Offra lite av effektivitetstänket här och nu för att förbereda sig för allt mer komplexa överraskningar

Intelletuellt pensionssparande!